

برجام باید اجرا شود و جایگزین بهتری نیز وجود ندارد

سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران نزد ملل متحد روز چهارشنبه در نشست شورای امنیت درباره اجرای برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ سخنرانی کرد.

سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران نزد ملل متحد روز چهارشنبه در نشست شورای امنیت درباره اجرای برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ سخنرانی کرد.

به گزارش ایسنا، متن این سخنان در زیر می آید:

آقای رئیس!

ابتدا از افرادی که به جلسه گزارش دادند، تشکر می کنم.

پیام امروز این شورا کاملاً روشن است: برجام باید اجرا شود و جایگزین بهتری نیز وجود ندارد.

البته بر خلاف چنین اظهارات دلگرم کننده ای، ما اخیراً (از جمله در این جلسه) اظهارات دلسردکننده ای نیز از چند عضو شورا شنیدیم که به جای این که خواستار رفتار مسئولانه توسط مقصر باشند، انگشت خود را به سمت قربانی نشان رفتند. آنها عمداً این واقعیت را نادیده گرفتند که گام های ایران در کاهش اجرای برخی تعهداتش دارای ماهیتی جبرانی است. آنها از ایران خواستند که به طور کامل به اجرای تعهدات خود تحت برجام برگردد. انگار این ایران بود که از برجام خارج شد، انگار این ایران بود که تحریم های غیر انسانی بی شماری را با هدف علناً اعلام شده گرسنگی دادن به کل یک ملت اعمال کرد، انگار این ایران بود که همه دولت ها را تهدید کرد یا قطعنامه ۲۲۳۱ را نقض کنند یا مجازات می شوند، انگار این ایران بود که سیاست فشار حداکثری را اعمال کرد و انگار این ایران بود که از هیچ کوششی برای از بین بردن همیشگی برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ دریغ نکرد.

سابقه ما و آمریکا در ارتباط با برجام روشن است. چالش های اجرای برجام را نمی توان در خلأ ارزیابی کرد.

این چالش ها زمانی به وجود آمد که ترامپ، حتی قبل از به قدرت رسیدن، شروع به بدگویی از برجام کرد، به آزار و اذیت شرکای تجاری ایران پرداخت و بعداً، در سال ۲۰۱۸ به صورت یکجانبه و غیر قانونی از برجام خارج شد و با اعمال مجدد تحریم ها، جنگ اقتصادی همه جانبه ای را با هدف عمدی «گرسنگی دادن» به مردم ایران به راه انداخت. استفاده از غذا و دارو به عنوان سلاح جنگی حتی در زمان جنگ نیز ممنوع است و این در واقع از مصادیق جنایت علیه بشریت به شمار می رود.

با وجود این، ما به جای این که فوراً به اقدامات جبرانی مجاز در برجام دست بزنیم، به مدت یک سال صبر استراتژیک پیشه کردیم که البته هیچ نتیجه ای نداشت. خویشتنداری حداکثری ما با سیاست «فشار حداکثری» آمریکا و سیاست ممانعت اروپا پاسخ داده شد.

درست یک سال بعد از خروج آمریکا از برجام، ما برخی گام های جبرانی مجاز در بندهای ۲۶ و ۳۶ برجام را اتخاذ کردیم که طبق آنها، در صورت «وضع یا اعمال مجدد تحریم ها» ایران از «حق توقف کلی یا جزئی اجرای تعهداتش» برخوردار است.

در عین حال پاسخ ایران به شکلی منطقی و تدریجی اعمال گردید تا فرصت بیشتری برای غلبه عقلانیت فراهم شود.

در حالی که گام های ایران برگشت پذیراند ولی رنج مردم ما نیست. مسلماً ما نمی توانیم از صدها میلیارد دلار خسارت وارده به اقتصاد ایران چشم پوشی کنیم و نخواهیم کرد. اما متأسفانه جان های ارزشمندی که به خاطر تحریم ها از دست رفتند، باز نمی گردند. درد، اندوه و مشکلات عاطفی در کل زندگی یک کودک که پدر یا مادرش را به خاطر فقدان دارویی خاص که تحریم ها مانع وارداتش شده، از دست داده است، چگونه جبران می شود؟ یا رنج های مادام العمر مادران و پدرانی که فرزندانشان را به خاطر نبود داروهای بیماری های نادر از دست داده اند، چگونه قابل تسکین و جبران است؟

اینها واقعیاتی است که باید وضعیت فعلی اجرای برجام را در چارچوب آنها ارزیابی کرد.

باید یادآوری کرد که برجام یک خیابان یک طرفه نیست. برجام بر دو رکن بنا شده است: تعهدات هسته ای ایران و تعهدات متقابل برای رفع همه تحریم های سازمان ملل، اتحادیه اروپایی و آمریکا و نیز ارتقای روابط تجاری و اقتصادی عادی با ایران. همه این تعهدات به صورت خیلی دقیق و با جزئیات در برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ درج و تشریح شده است.

از نشست قبلی شورا در خصوص قطعنامه ۲۲۳۱ تاکنون، جز آن که آمریکا شفاهاً عزم خود برای بازگشت به برجام را اعلام داشته، چیزی تغییر نکرده و تا این لحظه عملاً سیاست فشار حداکثری و تحریم های بیرحمانه علیه مردم ما ادامه یافته است و آمریکا نیز کماکان در حال نقض برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ می باشد.

حتی بر خلاف قرار تأمین مورخ ۳ اکتبر ۲۰۱۸ دیوان بین المللی دادگستری که به اتفاق آراء صادر شد و آمریکا را موظف ساخت تا موانع تجارت بشردوستانه با ایران را رفع کند، تمام اقلام بشردوستانه از جمله داروهای ضروری و تجهیزات پزشکی مشمول تحریم بودند.

مجوز عمومی مورخ ۱۷ ژوئن ۲۰۲۱ وزارت خزانه داری آمریکا در خصوص برخی معاملات با ایران در ارتباط با کرونا، به طور واضح و قاطع ادعاهای قبلی آمریکا مبنی بر معاف بودن این اقلام از تحریم ها را رد می کند.

بر خلاف برخی اعضای باقیمانده در برجام که در سال های گذشته صرفاً به حمایت زبانی از برجام بسنده کردند، کشوری که هزینه هنگفتی برای این توافق پرداخت، ایران بود. بنابراین، الان نوبت آمریکا و البته اتحادیه اروپایی و سه کشور اروپایی است که تصمیمات سختی برای بازگشت به پایبندی کامل به برجام اتخاذ کنند.

ما چه در زمان مذاکرات برجام و چه در زمان انعقاد و اجرای آن، صداقت کامل خود را اثبات کرده ایم. ما طی سالیان متمادی، عزم راسخ خود برای زنده نگه داشتن برجام را با صبر استراتژیک و خویشتنداری حداکثری خود نشان داده ایم. ما این اقدامات را در حالی انجام دادیم که نه در آن زمان و نه الان، از منافع مورد انتظار از برجام بهره ای نبرده ایم.

کسانی که عهدشکنی کردند باید صداقت و اراده سیاسی واقعی خود را اثبات کنند. آنها باید تصمیمات سختی بگیرند.

بنابراین آنها در جایگاهی نیستند که از ایران به خاطر اتخاذ اقدامات جبرانی که در برجام کاملاً مجاز شمرده شده است، انتقاد کنند؛ بویژه در حالی که این اقدامات هیچ تناقضی با تعهدات ما ذیل پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای و موافقتنامه پادمان نداشته و دارای هیچ نگرانی اشاعه ای، آن گونه که برخی کشورها درصدد القای آن می باشند، نیستند چون برنامه هسته ای ایران تحت قوی ترین سازوکارهای نظارت و راستی آزمایی آژانس قرار داد. جمهوری اسلامی ایران به همکاری با آژانس طبق تعهدات بین المللی خود ادامه خواهد داد.

گزارش های آژانس، از جمله در شش ماه گذشته، تأیید می کند که در برنامه هسته ای جاری ایران هیچ مسئله مرتبط با پادمان وجود نداشته و هیچ نشانه ای از انحراف مواد هسته ای به سمت اهداف غیر صلح آمیز دیده نمی شود.

بایستی اضافه کرد که بر خلاف آن چه گفته شده است، اورانیوم غنی شده تا سطح ۶۰ درصد و اورانیوم فلزی دارای کاربردهای مشروع غیر نظامی بوده و هیچ یک از آنها در چارچوب پیمان منع گسترش سلاح های هسته ای ممنوع نیستند.

قانون مصوب مجلس ما در حقیقت پاسخی حساب شده به اقدامات غیر قانونی آمریکا و بیش از سه سال ناتوانی اتحادیه اروپایی و سه کشور اروپایی در مقاومت در مقابل چنین اقداماتی بود.

هدف از این قانون، بازگرداندن توازن از دست رفته به برجام است و همان گونه که خود این قانون به روشنی بیان می کند، اگر برجام در عمل به طور کامل توسط دیگران اجرا و تمام تحریم ها کاملاً برداشته شوند، اقدامات جبرانی ایران قابل برگشت است.

در عین حال، با هدف ایجاد فرصت بیشتر برای دیپلماسی، در فوریه ۲۰۲۱ یک تفاهم فنی موقت بین ایران و آژانس بین المللی انرژی اتمی حاصل شد که در ماه می ۲۰۲۱ تمدید گردید. با این وجود، پس از چهار ماه مذاکره، عملاً هیچ تغییری حاصل نشده است و ملت ایران همچنان از تحریم های غیر قانونی رنج می برند.

طی چند ماه گذشته، برخی تلاش ها نیز برای ایجاد ارتباط احتمالی بین بند ۳ ضمیمه ب قطعنامه ۲۲۳۱ و پرتاب برخی موشک های بالستیک یا ماهواره بر توسط ایران به منظور کسب نتیجه گیری دلخواه، صورت گرفت.

بند ۲ ضمیمه ب به دلایل آشکار، از جمله طراحی متفاوت، ماهیت فنی و مأموریت ماهواره برها، ارتباطی به آنها ندارد.

به علاوه، موشک های بالستیک ایران برای حمل کلاهک های متعارف طراحی شده اند و «به گونه ای طراحی نشده اند که قابلیت حمل سلاح هسته ای را داشته باشند» و بنابراین خارج از شمول قطعنامه ۲۲۳۱ می باشند.

طبق حقوق بین الملل، توسعه برنامه موشکی متعارف یک حق ذاتی است و قطعنامه ۲۲۳۱ نیز آن را ممنوع یا محدود نکرده است. جمهوری اسلامی ایران در مورد امنیت و توانمندی دفاعی متعارف خود مصالحه نخواهد کرد؛ همچنان که هیچ کشوری این کار را نمی کند.

ما علیرغم همه توطئه ها، خرابکاری ها و اقدامات تروریستی، مصمم به احقاق حق مسلم خود در توسعه تحقیقات، تولید و استفاده از انرژی هسته ای برای اهداف صلح آمیز هستیم. جدیدترین مورد این گونه اقدامات غیر قانونی، ترور شهید فخری زاده، دانشمند هسته ای برجسته ایران و همچنین اقدام تروریستی ۱۱ آوریل ۲۰۲۱ در تأسیسات غنی سازی نطنز بود که نشانه های آشکاری از دست داشتن رژیم اسرائیل در هر دو مورد وجود دارد و اخیراً رئیس سابق موساد هم به آن اعتراف کرد. این شورا بایستی رژیم اسرائیل را به خاطر این گونه اقدامات ماجراجویانه پاسخگو سازد.

آقای رئیس!

تصمیم ایران برای مذاکره و به فرجام رساندن برجام مبتنی بر سیاست اصولی ما در استفاده از گفتگو و دیپلماسی جهت پیشبرد اهداف سیاست خارجی مان بود. ما همیشه در اعمال این سیاست ثابت قدم بوده ایم.

اگر طرف های دیگر به طور کامل و بدون هیچ پیش شرط یا تأخیر بیشتر، به سیاست های قلدرمآبانه خود و نقض تعهدات و خلف وعده هایشان پایان دهند، ایران نیز در پیگیری این رویکرد در مورد برجام ثابت قدم و جدی خواهد بود.

برجام توافقی است که برای تأمین منافع همه طرف ها منعقد شده است. در حالی که ما در مذاکرات فعلی صادق و جدی هستیم، هدف نهایی ما تنها اطمینان از اجرای برجام توسط همه است، نه کمتر، نه بیشتر.

با توجه به نقض جدی برجام توسط طرف های دیگر طی چند سال، ارائه تضمین کافی که تمام تحریم ها به صورت قابل راستی آزمایی برداشته می شوند و آمریکا بار دیگر از برجام خارج نخواهد شد یا از سازوکار موجود در آن برای ایجاد بحران دیگری برای محروم کردن ایران از منافع برجام سوء استفاده نخواهد کرد، کاملاً ضروری است.

این تضمین ها برای ایجاد اعتماد به پایبندی کامل و مستمر آمریکا و اتحادیه اروپایی و سه کشور اروپایی به تعهداتشان و در نتیجه ایجاد فضای آرام و باثبات مورد نیاز برای «تقویت و تسهیل همکاری های عادی اقتصادی و تجاری با ایران» که در قطعنامه ۲۲۳۱ تصریح شده، حیاتی است.

این موضوع برای شرکای تجاری ایران برای انعقاد موافقتنامه تجاری با ایران با آرامش خاطر، از اهمیت ویژه ای برخوردار است. همچنین این برای ایران نیز برای بهره مندی کامل از منافع برجام حیاتی است.

ضمناً نظرات ما در مورد گزارش دبیرکل در نامه من که پیشاپیش به شورا ارسال شده، منعکس گردیده است.

در پایان در واکنش به آن چه در این جلسه گفته شد، می خواهم چند کلمه در مورد منطقه بیان کنم.

ما در یک منطقه بی ثبات زندگی می کنیم. چالش ها بسیار زیاد است و در عین حال فرصت ها برای روابط بهتر بین کشورهای منطقه نیز فراوان اند. با این وجود، برخی نمی خواهند روابط حسنه، آشتی و حسن همجواری در منطقه برقرار شود. آمریکا با سیاست های مداخله جویانه خود در خاورمیانه، از جمله صادرات لجام گسیخته تسلیحات پیشرفته به منطقه و حمایت کورکورانه از رژیم اسرائیل، این منطقه حساس را به هرج و مرج و آشفتگی کشانده است.

آمریکا نمی تواند با ایراد اتهامات بی پایه به ایران به خاطر نقض قطعنامه های ۱۷۰۱ و ۲۲۱۶، که من آنها را قاطعانه رد می کنم، اذهان را از ماجراجویی نظامی و نقش بی ثبات کننده خود در منطقه ما منحرف کند.

من همچنین اظهارات سفیر انگلیس درباره حقوق بشر را رد می کنم چون خارج از موضوع این جلسه و صلاحیت شورای امنیت

است.

متشکرم آقای رئیس!»